

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 9T/55/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5416010192
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Stieranka
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2017:5416010192.1

Uznesenie

Samosudca Okresného súdu Dolný Kubín JUDr. Rastislav Stieranka v trestnej veci obvineného T. L. o preskúmaní obžaloby v Dolnom Kubíne dňa 03.08.2017 takto

r o z h o d o l :

Súd podľa § 241 ods. 1 písm. b) Tr. por., z dôvodov uvedených v § 214 ods. 1 Tr. por., postupuje Okresnému úradu Dolný Kubín vec obvineného T. L., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom U. J. XXX, ktorý je v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp.zn. 9T/55/2016 trestne stíhaný pre skutok, ktorý je v obžalobe Okresnej prokuratúry Dolný Kubín č. Pv-69/16/5503-18 zo dňa 13.12.2016 právne kvalifikovaný ako prečin „Neoprávnený zásah do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru“ podľa § 218 ods. 1 Tr. zák., v zmysle ktorého obvinený od presne nezistenej doby v roku 2015 až do 07.03.2016 v Sedliackej Dubovej najskôr zakázal poškodenej (bývalej manželke) P. L., ktorá bola v tom období bezpodielovou spoluvlastníčkou rodinného domu súpisné č. XXX, zapísaného na liste vlastníctva č. XXX, pre k.ú. U. J., vstupovať do tohto rodinného domu, a následne jej vstup do domu v svojej prítomnosti obmedzoval a z domu ju proti jej vôli vykazoval, a to až do konca roka 2015, kedy na dome vymenil všetky zámky, aby dom nemohla poškodená vôbec používať, pretože nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Okresnej prokuratúry Dolný Kubín podal na Okresnom súde Dolný Kubín dňa 13.12.2016 obžalobu voči obvinenému, pre skutok opísaný vo výroku tohto uznesenia. Takéto konanie obvineného prokurátor v podanej obžalobe právne kvalifikoval ako prečin „Neoprávnený zásah do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru“ podľa § 218 ods. 1 Tr. zák.

V zmysle § 241 ods. 1 písm. b) Tr. por. samosudca preskúma obžalobu podanú na súde pre prečin a podľa jej obsahu (vrátane obsahu spisu) postúpi vec inému orgánu, ak sú tu okolnosti uvedené v § 214 ods. 1 Tr. por. V zmysle § 214 ods. 1 Tr. por. sa vec postúpi inému orgánu, ak výsledky vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom.

Samosudca po pridelení veci podanú obžalobu, vrátane vyšetrovacieho spisu preskúmal, pričom si vyžiadal a pripojil aj súvisiace spisy Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 5P/67/2012, sp. zn. 6C/145/2012, sp. zn. 6C/162/2013 a sp. zn. 7C/44/2016.

Následne z takto zhromaždeného spisového materiálu zistil existenciu dôvodov na tzv. obligatórne postúpenie veci inému orgánu v zmysle § 241 ods. 1 písm. b) Tr. por., v spojení s § 214 ods. 1 Tr. por.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 5P/67/2012 je preukázané, že manželstvo obvineného s poškodenou bolo dňa 05.06.2013 právoplatne rozvedené, čím došlo ex lege k zániku ich bezpodielového spoluvlastníctva k dovtedy nadobudnutému tzv. spoločnému majetku (§ 148 ods. 1 Obč. zák.).

Ešte pred rozvodom tohto manželstva podal obvinený na Okresnom súde Dolný Kubín dňa 12.10.2012 návrh na zrušenie ich bezpodielového spoluvlastníctva za trvania manželstva. Už v tomto návrhu obvinený poukazoval na vzájomné nezhody s poškodenou, vrátane nezhôd týkajúcich sa nakladania so spoločným majetkom. Toto súdne konanie evidované pod sp. zn. 6C/145/2012 však bolo napokon zastavené, keďže obvinený svoj návrh vzal späť.

Následne však bolo na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 6C/162/2013 na návrh poškodenej dňa 10.10.2013 začaté súdne konanie ohľadom vyporiadania majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva týchto (už bývalých) manželov. Toto občianske súdne konanie sa po mnohých pojednávaniach napokon skončilo dňa 06.06.2016 schválením zmiernu medzi obvineným a poškodenou. Títo sa v rámci zmiernu o.i. dohodli aj na vyporiadani vlastníckych vzťahov k rodinnému domu súpisné č. XXX . v obci U. J..

Rovnako zmiernom sa v apríli 2017 skončil aj ďalší ich vzájomný civilný súdny spor vedený na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 7C/44/2016, v rámci ktorého sa poškodená žalobou z júna 2016 domáhala voči obvinenému zaplataenia peňažnej sumy.

V zmysle § 218 ods. 1 Tr. zák. kto protiprávne obsadí alebo užíva dom alebo byt iného alebo kto oprávnenej osobe v užívaní domu alebo bytu neoprávnene bráni, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Podľa § 10 ods. 2 Tr. zák. nejde o prečin , ak vzhľadom na spôsob vykonania činu, jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a, je jeho závažnosť nepatrná.

V zmysle judikovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. Rt-96/2014 možno pravidlo ultima ratio uplatniť prostredníctvom materiálneho korektívu (§ 10 ods. 2 Tr. zák.).

Z obsahu predloženého spisu, vrátane pripojených spisov, je nepochybne preukázané, že medzi obvineným a poškodenou existoval do júna 2016 majetkový spor súvisiaci s užívaním majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva po rozvode ich manželstva.

V zmysle podanej obžaloby mal obvinený páchať skutok od roku 2015 až do marca 2016, t.j. súbežne s plynutím súdneho konania ohľadom vyporiadania BSM.

Z pripojeného spisu sp. zn. 6C/162/2013 je preukázané, že poškodená sa v rámci tohto občiansko-právneho (civilného sporového) súdneho konania nedomáhala ochrany svojich práv prostredníctvom dostupného inštitútu predbežného opatrenia, ktorý bolo možné využiť kedykoľvek teda aj v priebehu už začatého súdneho sporu (§ 102 OSP, v spojení s § 74 a nasl. OSP). Ustanovenia upravujúce inštitút predbežného opatrenia sú plne akceptovateľné na ochranu záujmov dotknutých osôb aj v takýchto prípadoch (napr. § 76 ods. 1 písm. e), f) OSP). Rovnako poškodená nevyužila ani možnosť ochrany cez zásah príslušnej obce v zmysle § 5 Občianskeho zákonníka. V tomto súdnom konaní bola pritom právne zastúpená advokátom.

Namiesto toho poškodená v priebehu občianskeho súdneho konania (civilný súdny spor) podala dňa 27.01.2016 trestné oznámenie voči obvinenému.

Ak teda poškodená namiesto využitia dostupných civilnoprávných prostriedkov ochrany jej záujmov a práv podala trestné oznámenie, nemožno takýto jej postup akceptovať a poskytnúť mu ochranu.

V tejto súvislosti nemožno prehliadať, že poškodená ani nijako netajila svoj zámer, ktorý chcela podaním trestného oznámenia doceliť. Priznala, že jej vôbec nešlo o potrestanie obvineného (§ 1 Tr. por.), ale výlučne len o zabezpečenie prístupu k jej majetku, vrátane reparácie vzniknutej ujmy (č.l. 3, 32, 35).

Trestné právo je prostriedkom ultima ratio (ide o poslednú a najkrajnejšiu možnosť), pričom podľa tejto zásady má byť trestné právo použité len ako najkrajnejší prostriedok a len pri typovo najzávažnejších porušeníach spoločenských vzťahov, záujmov a hodnôt, teda len tam, kde iné možnosti (prostriedky ostatných právnych odvetví) nie sú dostatočné preto, že už boli vyčerpané, sú neúčinné alebo zjavne nie sú vhodné. Princíp trestného práva ako prostriedku ultima ratio sa prejavuje najmä v prípadoch, ktoré majú súkromnoprávny základ, pričom v takých prípadoch musia orgány činné v trestnom konaní a súd vykladať znaky skutkových podstát s vedomím, že princíp ultima ratio má vplyv aj na subjektívnu stránku trestného činu. Musia tiež riadne zvažovať, či je možné využiť inštitúty iných právnych odvetví na namietané porušenie práva a či týmito inštitútmi možno reálne dosiahnuť nápravy, ak k porušeniu práva reálne došlo. Princíp ultima ratio tak umožňuje orgánom činným v trestnom konaní a súdu odlíšiť prípady, ktoré spadajú výhradne do sféry občianskoprávných, či obchodných vzťahov, ktoré len zdanlivo vykazujú znaky skutkovej podstaty trestného činu od trestnej činnosti. Trestné právo teda nemôže slúžiť ako prostriedok nahradzujúci ochranu práv a právnych záujmov jednotlivca v oblasti súkromnoprávných vzťahov, kde závisí predovšetkým na individuálnej aktivite jednotlivca, aby si strážil

svoje práva (vigilantibus iura), ktorým má súdna moc poskytnúť ochranu (I. ÚS 402/2008; II. ÚS 350/2016).

Takmer identický prípad bol predmetom úspešnej sťažnosti v konaní pred Ústavným súdom Českej republiky vo veci sp. zn. II. ÚS 1098/2010. Aj tu súd konštatoval, že motívom podania trestného oznámenia zo strany poškodenej bol len nátlak na obvineného, aby sa s ňou majetkovo vyrovnal, k čomu napokon aj došlo. Išlo teda len o spoluvlastnícky spor, ktorý nemal žiadny trestnoprávny rozmer.

Právo fyzickej osoby na začatie trestného konania voči označenej osobe na základe ňou podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody, ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (II. ÚS 42/2000, II. ÚS 28/2006).

Zásada ultima ratio vyjadruje aj požiadavku, aby trestné právo nebolo využívané len preto, že ochrana podľa iných právnych odvetví je sťažená napríklad v dôsledku preťažnosti civilných súdov, prieťahov v civilných konaniach, v dôsledku platenia súdnych poplatkov v civilnom konaní a pod. Trestné právo nemožno použiť na nápravu porušenia práva len preto, že subjekt, ktorý sa cíti v práve celkom rezignoval na civilno-právnu ochranu. Nie každý protiprávny zásah do vlastníckeho práva musí nutne znamenať spáchanie trestného činu. Veď v opačnom prípade by sa museli všetky vlastnícke spory riešiť prostredníctvom trestného práva, čo by bolo absurdné. Je neprijateľné, aby účastník civilného konania zasahoval do jeho výsledku a do zhodnotenia argumentácie, ktorá bola v tomto konaní uplatnená zo strany civilného súdu tak, že podá trestné oznámenie a prostredníctvom trestného konania vytvorí na druhého účastníka civilného konania tlak, aby dosiahol také riešenie, ktoré chce dosiahnuť v civilnom konaní. Ide tu o evidentné zasahovanie do kompetencie civilných súdov, a to najmä z dôvodu, že účastník civilného konania je presvedčený, že civilné súdy sú pomalé (rozh. KS Bratislava sp. zn. 4To/90/2013).

Z doteraz uvedených úvah ohľadom subsidiárneho použitia noriem trestného práva na vyvedenie trestnoprávnej zodpovednosti pri riešení súkromnoprávnych vzťahov vyplýva, že v posudzovanom prípade nie je namieste aplikácia noriem trestného práva na konanie obvineného.

Hoci uvedené úvahy o subsidiarite trestnoprávneho postihu možno za istých okolností aplikovať aj v priestupkovom konaní, súd nie je oprávnený v rámci trestného konania záväzne posudzovať prípadnú zodpovednosť osôb za spáchanie priestupku. Nemôže teda ani konštatovať, či obvinený svojím konaním (schválnosťami, hrubým správaním) spáchal alebo nespáchal niektorý z priestupkov (napr. podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb.).

Na prejednanie tejto veci v priestupkovom konaní je príslušný okresný úrad, v obvode ktorého bol skutok spáchaný, preto súd postúpil vec na prejednanie Okresnému úradu Dolný Kubín. Vzhľadom na už začaté trestné stíhanie zodpovednosť za spáchanie priestupku zatiaľ nezanikla (§ 20 zák. č. 372/1990 Zb.).

Poučenie:

Proti uzneseniu je možné podať na Okresnom súde Dolný Kubín sťažnosť, a to v lehote troch dní odo dňa jeho oznámenia.